

Përpunimi i jashtëm

I. Të përgjithshme

Neni 148

1. Procedura e përpunimit të jashtëm, pa rënë ndesh me dispozitat që rregullojnë fushat e veçanta në lidhje me sistemin e shkëmbimeve standarde të paraparë në nenet 157 deri në 162 apo me nenin 127, lejon që mallrat kosovare të eksportohen përkohësisht nga Kosova me qëllim që t'iu nënshtrohen operacioneve përpunuese dhe produktet që dalin si rezultat i këtyre operacioneve, të vendosen në qarkullim të lirë, me përjashtim të plotë ose të pjesshëm nga detyrimet e importit.
2. Eksportimi i përkohshëm i mallrave kosovare sjell zbatimin e detyrimeve të eksportit, të masave të politikës tregtare dhe të formaliteteve tjera për daljen e mallrave kosovare nga Kosova.
3. Shprehjet e mëposhtme nënkuptojnë:

- a) Mallra në eksport të përkohshëm, nënkupton mallrat e vendosura nën procedurën e përpunimit të jashtëm;
- b) Operacionet e përpunimit, nënkupton operacionet e përmendura në nenin 118 (2) (c) në rastin e parë, të dytë dhe të tretë;
- c) Produkte kompensuese, nënkupton të gjitha produktet e përfituara si rezultat operacioneve të përpunimit;
- d) Përqindja e përpunimit, nënkupton sasinë apo përqindjen e produkteve kompensuese të përfituar nga përpunimi i një sasive të caktuar mallrash eksporti të përkohshëm.

Neni 149

1. Procedura e përpunimit të jashtëm nuk do të lejohet për mallrat kosovare:

- a) Eksportimi i të cilave sjell si pasojë kthimin ose shuarjen e detyrimeve të importit,
- b) Të cilat, para eksportit, janë lëshuar në qarkullim të lirë me përjashtim të plotë nga detyrimet e importit, për arsye të përdorimit të tyre të veçantë, për aq kohë derisa të vazhdojnë të ekzistojnë kushtet për dhënien e një përjashtimi në fjalë.

2. Megjithatë, përjashtimet nga paragrafi 1 (b) mund të parashihen me Udhëzimin Administrativ për zbatimin e këtij Kodi.

II. Dhënia e autorizimit Neni 150

Autorizimi për të shfrytëzuar procedurën e përpunimit të jashtëm lëshohet me kërkesë të personit që bën organizimin dhe kryerjen e operacioneve të përpunimit.

Neni 151

Autorizimi jepet vetëm: a) Për persona të vendosur në Kosovë; b) Kur konsiderohet se është e

mundur të konstatohet që produktet kompensuese janë

përfituar nga përpunimi i mallrave përkohësisht të eksportuara.

Rastet e përjashtimeve nga ky nënparagraf dhe kushtet në të cilat këto përjashtime zbatohen, do të parashihen me Udhëzimin Administrativ për zbatimin e këtij Kodi.

- c) Kur autorizimi për shfrytëzimin e procedurës së përpunimit të jashtëm nuk ka për pasojë cenimin e interesave thelbësore të përpunuesve kosovarë (kushtet ekonomike).

III. Funksionimi i procedurës

Neni 152

1. Dogana përcakton afatin brenda të cilit produktet kompensuese duhet të ri-importohen në Kosovë. Ky autoritet mund ta vazhdojë këtë afat, me kërkesë të arsyetuar bindshëm nga ana e shfrytëzuesit të autorizimit.
2. Dogana përcakton normën e përpunimit për këtë operacion ose kur është e nevojshme, metoda e përcaktimit të kësaj norme.

Neni 153

1. Përjashtimi i plotë ose i pjesshëm nga detyrimet e importit i parashikuar me nenin 154 (1) jepet vetëm kur produktet kompensuese që janë deklaruar për vendosje në qarkullim të lirë në emër ose për llogari të:

a) Shfrytëzuesit të autorizimit ose

b) Çdo personi tjetër të vendosur në Kosovë, me kusht që të ketë marrë pëlqimin e shfrytëzuesit të autorizimit dhe kushtet e autorizimit të jenë plotësuar.

2. Përjashtimi i plotë ose i pjesshëm nga detyrimet e importit të parashikuara me nenin 154 nuk jepet kur një nga kushtet apo obligimet lidhur me procedurën e përpunimit të jashtëm nuk është plotësuar, me përjashtim të rastit kur konstatohet se këto mangësi nuk kanë pasoja domethënëse në funksionimin e duhur të procedurës në fjalë.

Neni 154

1. Përjashtimi i plotë apo i pjesshëm nga detyrimet e importit, i parashikuar me nenin 148 zbatohet, duke zbritur nga shuma e detyrimeve të importit që duhen paguar për produktet kompensuese të vendosura në qarkullim të lirë, shumën e detyrimeve të importit që do të duhej të paguheshin në të njëjtën datë, mbi mallrat përkohësisht të eksportuara, nëse ato do të ishin importuar në Kosovë, nga vendi ku i janë nënshtruar përpunimit ose operacionit të fundit të përpunimit.
2. Shuma e zbritur sipas paragrafit 1, llogaritet në varësi të sasisë e te natyrës së mallrave në fjalë, në datën e pranimit të deklaratës që i vendos ato nën procedurën e përpunimit të jashtëm dhe në bazë të elementeve tjera të taksimit, të zbatueshme mbi këto mallra në datën e pranimit të deklaratës së vendosjes në qarkullim të lirë të produkteve kompensuese.
3. Si vlerë e mallrave përkohësisht të eksportuara llogaritet ajo që merret parasysh për këto mallra për përcaktimin e vlerës doganore të produkteve kompensuese në përputhje me nenin 36

(1) (b) (i) ose, nëse vlera nuk mund të përcaktohet në këtë mënyrë, merret ndryshimi midis vlerës doganore të produkteve kompensuese dhe shpenzimeve të përpunimit të përcaktuar me mjete të arsyeshme.

Megjithatë,

-Disa prej shpenzimeve të parapara me Udhëzimin Administrativ për zbatimin e këtij Kodi, nuk merren parasysh në llogaritjen e shumës që duhet zbatuar;

-Nëse, para se të vendosen në procedurën e përpunimit të jashtëm, mallrat e eksportit të përkohshëm janë vendosur në qarkullim të lirë me tarifë të reduktuar, për arsye të përdorimit të tyre të veçantë dhe për aq kohë sa vazhdojnë të ekzistojnë kushtet e dhënies së tarifës së reduktuar, shuma që zbritet është shuma e detyrimeve të importit vërtetë të paguar me rastin e vendosjes së mallrave në qarkullim të lirë.

1. Kur me rastin e lëshimit në qarkullim të lirë të mallit përkohësisht të eksportuar, mund të klasifikohet me tarifë të reduktuar apo tarifë zero, me qëllim të përdorimit të veçantë të tyre, kjo përqindje merret parasysh me kusht që këto mallra i janë nënshtruar përpunimeve që përputhen me përdorimin e tyre të veçantë në vendin ku është kryer procesi i përpunimit ose procesi i fundit i atij përpunimi.
2. Kur produktet kompensuese klasifikohen për masa tarifore preferenciale për qëllimet e nenit 24 (3) (c) dhe këto masa aplikohen edhe për mallrat që klasifikohen në të njëjtin klasifikim tarifor si mallrat e eksportuara përkohësisht, tarifa e detyrimeve të importit që duhet të merret parasysh për caktimin e shumës që duhet zbritur sipas paragrafit 1, do të jetë ajo e cila do të ishte aplikuar, kur malli për eksport të përkohshëm do t'i kishte plotësuar kushtet, nën të cilat kjo masë tarifore mund të aplikohet.
3. Ky Nen nuk bie ndesh me zbatimin e dispozitave të zbatuara ose të zbatueshme në kontekst të tregtisë ndërmjet Kosovës dhe vendeve tjera, të cilat parashikojnë përjashtimin prej detyrimeve të importit për disa produkte kompensuese.

Neni 155

1. Kur operacionet e përpunimit kanë të bëjnë me riparimin e mallrave përkohësisht të eksportuara, këto mallra vendosen në qarkullim të lirë me përjashtim të plotë nga detyrimet e importit, nëse Doganës i dëshmohet se mallrat janë riparuar pa pagesë ose në bazë të një obligimi kontraktues ose obligimi ligjor, që lind nga një garancion apo për shkak të ndonjë defekti të prodhimit.
2. Paragrafi 1 nuk zbatohet kur defekti është marrë parasysh në momentin e vendosjes së mallrave për herë të parë në qarkullim të lirë.

Neni 156

1. Kur operacionet e përpunimit kanë të bëjnë me riparimin e mallrave, përkohësisht të eksportuara dhe ky riparim kryhet me pagese, përjashtimi i pjesshëm nga detyrimet e importit sipas nenit 148 jepet, duke përcaktuar shumën e detyrimeve që zbatohen në bazë të elementeve të taksimit për produktet kompensuese në çastin e pranimit të deklaratës për vendosjen në qarkullim të lirë të këtyre produkteve dhe, duke marrë si vlerë doganore një shumë të barabartë me shpenzimet e riparimit, me kusht që këto shpenzime të përbëjnë të vetmin shpenzim të kryer nga mbajtësi i autorizimit dhe të mos jenë ndikuar nga ndonjë lidhje midis këtij të fundit dhe personit që kryen riparimin.
2. Pa rënë ndesh me nenin 154, Udhëzimi Administrativ për zbatimin e këtij Kodi mund të parasheh kushtet e veçanta, në të cilat mallrat mund të vendosen në qarkullim të lirë pas një procedure të përpunimit të jashtëm, ku kostoja e përpunimit merret si bazë e vlerësimit, me qëllim të zbatimit të Tarifës Doganore të Kosovës.

IV. Përpunimi i jashtëm me përdorim të sistemit të shkëmbimeve standarde

Neni 157

1. Sipas kushteve të përcaktuara në Seksionin IV të cilat zbatohen së bashku me dispozitat e lartcekura, sistemi i shkëmbimeve standarde lejon që një mall i importuar, qe këtej e tutje i quajtur “produkt zëvendësues” të zëvendësojë një produkt kompensues.
2. Dogana lejon përdorimin e këmbimeve standarde, kur operacioni i përpunimit ka të bëjë me riparimin e mallrave kosovare.
3. Pa rënë ndesh me nenin 162, dispozitat e aplikueshme për produktet kompensuese zbatohen edhe për produktet zëvendësuese.
4. Dogana lejon që në kushtet e parashikuara nga vetë Dogana, produktet zëvendësuese të importohen para se të eksportohen mallrat e eksportit të përkohshëm (importimi paraprak).

Importimi paraprak i një produkti zëvendësues kërkon dhënien e një garancie për të mbuluar shumën e detyrimeve të importit.

Neni 158

1. Produktet zëvendësuese duhet të kenë të njëjtin klasifikim tarifor, cilësi tregtare dhe karakteristikat teknike të njëjta me mallrat e eksportit, sikur këto të fundit t'iu ishin nënshtruar riparimeve në fjalë.
2. Kur mallrat e eksportit të përkohshëm janë përdor para eksportimit, edhe produktet zëvendësuese duhet të jenë të përdorura dhe nuk mund të jenë produkte të reja.

Megjithatë, Dogana mund të bëjë përjashtim nga kjo rregull, nëse produkti zëvendësues është dhënë pa pagesë, qoftë për arsye të obligimit kontraktues ose obligimit ligjor, qoftë për shkak të një defekti në prodhim.

Neni 159

Këmbimet standarde autorizohen vetëm kur është e mundur të konstatohet se janë plotësuar kushtet e parashtruara nga neni 158.

Neni 160

1. Në rastet e importimit paraprak, mallrat e eksportit duhet të eksportohen përkohësisht brenda afatit dy mujor, duke filluar nga data e pranimin prej Doganës të deklaratës për vendosjen e mallrave zëvendësuese në qarkullim të lirë.
2. Megjithatë, kur arsyetohet nga rrethanat e veçanta, Dogana me kërkesë të personit të interesuar, mund ta zgjatë afatin e përmendur në paragrafin 1 brenda një periudhe kohore të arsyeshme.

Neni 161

Me rastin e importimit paraprak dhe kur aplikohet neni 154, shuma e cila duhet të zbritet përcaktohet në bazë të elementeve për llogaritjen e detyrimeve, të cilat aplikohen mbi mallrat e eksportit të përkohshëm, në datën e pranimin të deklaratës që i vendos këto mallra nën procedurë.

Neni 162

Neni 151 (b) nuk zbatohet në kontekst të sistemit të këmbimeve standarde.

Seksioni 4 Eksporti Neni 163

1. Procedura e eksportit lejon që mallrat kosovare të largohen nga Kosova. Eksportimi përfshinë aplikimin e formaliteteve të eksportit, duke përfshirë edhe masat e politikës tregtare dhe, kur është e nevojshme detyrimet e eksportit.
2. Me përjashtim të mallrave të vendosura nën procedurën e përpunimit të jashtëm, të gjitha mallrat kosovare të destinuara për eksport, vendosen nën procedurën e eksportit.
3. Rastet dhe kushtet në të cilat mallrat që largohen nga Kosova nuk i nënshtrohen një deklaratë eksporti, do të përcaktohen me Udhëzimin Administrativ për zbatimin e këtij Kodi.
4. Deklarata e eksportit duhet të parashtrohet në zyrën doganore kompetent për mbikëqyrjen e vendit, ku është vendosur eksportuesi ose ku mallrat janë paketuar ose ngarkuar për eksport.

Përjashtimet mund të përcaktohen me Udhëzimin Administrativ për zbatimin e këtij Kodi.

Neni 164

Lirimi i mallrave për eksport jepet me kusht që mallrat përkatëse të largohen nga Kosova në të njëjtën gjendje që ato ishin në çastin e pranimit të deklaratës së eksportit.